

DOMOWINA

Domowina serbske a regionalne nowinarstwo jako stołp demokratiskeje towaršnosće we Łužicy podpěruje – wosebite wužadanje w Serbach

Nowinarstwo w Němskej je wosebje na regionalnej runinje srjedžno- a dołhodobnje eksistencielnje wohrožene. Tohodla je swobodny stat Sakska iniciatiwu za zdźerženje wjelorakosće nowinarstwa zdžětała, kotruž je njedawno zwjazkowa rada přiwzała. Zaměr je, zo zwjazkowe knježerstwo tak chěť kaž móžno zaměrnje spěchowance naprawy wuwije, zo bychy nowiny dale a wšudže wuchadźeli: <https://www.medien-service.sachsen.de/medien/news/1054549>. Domowina tutu iniciatiwu podpěruje – runje w času změny strukturow spóznowamy, kotry wuznam ma njewotwisne nowinarstwo z kritickej distancu a spuščomnymi informacijemi wšědny džen. Nimo rozhtosa a telewizije je wone njeparujomny stołp zdžětaneje a zwědawej towaršnosće. Demokratija trjeba na wšěch runinach transparencu, tohodla trjeba tež Łužica profesionelne lokalne a regionalne rozprawnistwo.

Serbske aktualne nowinarstwo kaž Serbske Nowiny (SN) a Nowy Casnik (NC) ma podžěl na wšěch načasnych wužadanjach koleginow a kolegow němskich medijow. Zdobom so přiběrajcy bėdža z problematiku pobrachowaceho personala w redakcijomaj. Kaž stej wuběrkaj za nutřkowu demokratiju/serbsku ciwilnu towaršnosć a za zjawnostne a wukrajne džěto na zhromadnym wuradźowanju zwěsćioj, „je dale a češo, džětowe městna w serbskich institucijach wobsadzić”. Wuběrkaj poručatej, potencilnych zajimcow direktnje narěćec a wo serbskich džětowych městnach lěpje informować – to je zdobom namołwa nam wšěm, jako „headhunter” w serbskich naležnosćach skutkować a na powabliwosć džětowych městnow skedźbnjeć, hdžež móže Serbowka/Serb wodnjo w swojej maćeršćinje žiwa/žiwu być, to ptaći tež za džěto w serbskich redakcijach: <https://www.domowina.de/hsb/medijowy-wobluk/blog/wuberkaj-domowiny-wo-zdobywanju-dorosta-za-serbske-institucije-wuradzowalaj-ludzi-wosobinsce-narecec-a-lepje-informowac-2016>

Zwěsćamy, zo je so situacija w redakcijomaj NC a SN bóle přiwótřila hač w druhich serbskich institucijach. Na to je jednaćel Ludoweho nakładnistwa Domowina (LND), Syman Pětr Cyž, w mejlce wšěm serbskim institucijam skedźbnił. Hižo do toho staj so jednaćelka Domowiny, Judit Šoćina, a jednaćel LND intensiwnje wo aktualnym połoženju wuměniłoj. Domowina a LND stej sej přezjednej, zo je spěšne nachwatanje tarifa za serbskich nowinarjow, kiž měritkam za tute powołanje w Němskej wotpowěduje, nuznje trěbne. Třěšny zwjazk wita iniciatiwy jednaćela LND a bjerje přenje kročele załožbowej rady z přihtosowanjom na wědomje. Zdobom je wšěm jasne, zo móže to jenož spočatk być. Jednaćelka Domowiny je wšěch přistajenych narodneje organizacije prosyła, runje w aktualnej krizy redakcijomaj z přidžětom informacijow z regionow hišće bóle poboku być.

Fakt pak je, zo je dramatiske spad niwowa nałożowaneje spisownej rěče zašte lětdžesatki wažna přičina bracha požadarjow za džětowe městna, za kotrež dosć dobre aktiwne a pasiwne znajomosće spisownej serbsćiny trjebaš. Domowina a Serbske šulske towarstwo (SŠT) přeprašujetej pod hesłom „Dyrbimy rěćec!” na kubłansku konferencu za staršich, kubłarki/kubłarjow, wjednistwa a nošerjow džěćacych dnjowych přebywanjšćow 13. winowca w Smochčanskim kubłanišću swjateho Bena, zo bychmy z konsekwentnišej imersiju w kubłanskim systemje přichodnje zaso trěbny wyši niwow docpěli. Tuchwilu – na to je předsyda Domowiny składnostnje 75 lět Serbskeho gymnazija w Budyšinje pokazał a budže tež na zahajenju semestra sorabistiki w Lipsku tematizować – mamy so w Serbach mjez sobu sensibilizować, zo je rěčne wukmanjenje tež maćernořčnym stajne wužadanje. Bohudžak nam za to mjez tym dosć digitalnych pomocnikow na šmóratku k dispoziciji stej.

Zwjeselaca je tež stupaca ličba „noworěčnikow“ a dale a wjetši zajim dorosćenych we wšěch regionach Łužicy za kursy serbšćiny. Z jich integraciju do serbskich rěčnych rumow dotal klaca, kaž su tež wědomostne slědženja pokazali. Budžemy-li ze serbsce wuknjacymi ludźimi njeserbskeho pochada samozrozumliwišo serbować, přinošujemy k rozrostej „serbskeje kupy“ a radiusa serbskich medijow – hladajo na recipientow a na přichodnych nowych producentow serbskich tekstow.

Dawid Statnik, 20.09.2022